DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,*

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo nono mensis Januarii, Anno Domini M. DCC. LVIII.

M. HUGONE CAPET, Doctore Medico, Præside.

An inveteratis alvi fluxibus SIMAROUBA?

I.

UANTA alvi fluxuum, tanta illos medicandi methodorum varietas. Morbi quidem vulgares inter cæteros, ac in principiis leves. Unde tamen tam crebro ingravescunt? quòve fit ut queis tot salubria celebrantur auxilia, plerumque vel efficacioribus non cedant? Si à proximiori causâ rectam curationis rationem petis, nulla videtur simplicior stomachi primùm, dein intestinorum, functionis læsio: utri tamen ab excretorum naturâ exploratæ occurrere nitaris, votis raró cura respondet. Nunc ex indigestis excretionibus Cœliacum tibi curandum judicas affectum; at incassùm sæpius stomachica cardiacis, stomachicis absorbentia vicissim subministrabis. Nunc albicante dejectorum colore Lientericum, ob clausa vasorum lacteorum ac lymphaticorum ora, te suspicantem morbum fallunt mista anodynis aperientia. Si ex veterascente crudi ac serosi humoris fluxu pertinacem Diarrhœam stomachum simul ac intestina afficientem agnoscis, an ei certò anocatharticis narcoticisque medeberis? Frequentemve ipsam furentis per intestina bilis excretionem, an acidula oleosis obtusa securè compescuisse expertus es? Non torminosæ cruoris ex intestino profluentis eruptiones mucum tenacem tingentes, quæ Dysenteriæ nomen audiunt, statim aut lenientibus, aut incidentibus, aut purgantibus, vomitoriis, ipsâque radice Brasilianâ sedantur. Nec de continuæ humorum carnis loturam referentium evacuationis, licet absque doloribus Hepaticum fluxum nuncupatæ curâ amaris balsamicisque medicamentis, aquisve mineralibus susceptâ tibi plaudes. Extremum mali discrimen, diuturnitas: principiis non obstitisse peccatum grave fuit atrocibus symptomatibus luendum. Nutritio primùm succo defraudatum corpus emaciatur, gravius genibus factum onus, colliquantur carnes, vires deficiunt, hinc acriori crudoque affluente excremento interior intestini membrana excoriatur, pungitivus urget interdum dolor, frequens inanisque instat dejiciendi cupiditas, succedit abdominis tensio, vomitus, urinæ sufflaminatio, hydrops, femorum ac pedum intumescentia, frigus, deliria, spasmata & singultus proximæ certiorisque mortis nuntii.

I I.

A Minus cognitâ labis causâ, tota ægritudo, omne periculum pendet, unde salubriorum medicaminum fallax experientia. Errori occurrendum;

* *Auctore M. ANTONIO DE JUSSIEU, anno 1730.*

illius originem non tam à pravâ alimentorum naturâ aut digeſtione ac chyloſi vitiatis quàm à præternaturali fibrarum inteſtinalium motu petamus. Qui ſpaſmodicus in capitis, abdominis, artuum muſculis tot varias morborum larvas induit; an non & inteſtina valet afficere? Quidni cùm ficta ſit in ſpiras fibroſæ eorum membranæ ſubſtantia, faciliùs huic motui non erit obnoxia? an quia obſcurè fit, oculiſque non ſubjacet, idèo incertior? qui motus ſpontè propellendis inferius excrementis æquâ vibratione conſtat, num frequenter ac irregulariter non peragi poteſt? id inſolitæ & repetitæ excretiones indicant, tormina, teneſmuſque ipſe arguunt. Si ob ignotam phyſiologis ſucci nervei naturam motuum alias corporis partes convulſivè afficientium cauſam explanare antiquus labor fuit, inteſtina torquentium non minor eſt. Unum ſufficit parem eſſe ab hoc frequentiori, irregularique motu ſymptomatum rationem. Aſpice ut in Epilepticis ab effræni alternâque nervorum diſtenſione & atoniâ, omnis generis excrementa invitè eliminantur! Cerne, ut in ſingularibus oculi vel ſtomachi, vel uteri fibrarum ſpaſmis lachrymæ ultrò fluunt, alimenta, ipſe ſtomachalis ſuccus evomuntur, & fluor albus exprimitur! ſic durante aut renovato inteſtinorum ſpaſmo compreſſæ eorum glandulæ viſcerum exſudant mucum ſtatim cæteris cum humoribus excrementitiis violenter protruſum miſcendum. Sanguine tunc copioſiùs ad læſam illorum aliquam partem appellente, ibique hærente tenuicula ejus vaſa liquore quaſi à ſyphone anatomico injecto diſtenta tument, phænomenon in diſſectis dyſentericorum cadaveribus obſervatum, aliud irritamenti genus convulſivo ſuperadditum ægritudinem diutiùs protrahens. Spaſmum inteſtinalem his characteribus non agnoſcis? novum ſume ex aliarum partium motus convulſivos curandi ratione argumentum. Quibus hi ſedantur medicaminibus? anodynis, tenſionem ſolventibus, dolorem lenientibus, non fortiorum narcoticorum velut opii more, ſed temperatioribus quibus antiſpaſmodicum nomen datum fuit: quæ ſi præternaturalem hunc inteſtinorum motum pariter compeſcunt, vera certioraque inveterati alvi fluxûs erunt remedia.

III.

INSANABILEM tamen morbum dicere pudebit cui debellando medicaminum myriades dicatæ ſunt; vel deſperatos non orco dabimus ægros ſemeſtri, annali, biennalique ſeroſi aut ſanguinolenti humoris biliſve fluxu laborantes, dum nulla eſt antiquorum recentiorumque Botanicorum pagina quæ alvum ſiſtentibus aut antidyſentericis non abundat: tantam nihilominus inter remediorum copiam ſalubriùs unum præ cæteris veteris ævi Medicos celebraſſe nemo dubitat, neſcio quo fato temporis ſucceſſu deperditum. Hoc Dioſcorides, Plinius, Galenus, & Serapio Macerem unanimi conſenſu appellant, corticem arboris in Barbariâ, ut aiunt, ætate ſuâ creſcentis. Illum eumdem admirandæ virtutis inter exotica, Europæorum commodo, recèns reperta in Malabaricis oris & ſanctæ Crucis inſulâ Indiæ Orientalis, Garcias ab horto & Chriſtophorus à Coſta commemorant, paris, ut narravère antiquiores, efficaciæ contra cruentas alvi excretiones, teſtes oculati. Talem Hiſpali Monardus, & apud Batavos Cluſius ſimili in cortice ex his ſibi regionibus allato admirati ſunt. Quem ſi Indico ab his Autoribus obſervato, ferè omninò ſimillimum nobis Guiana præbet Franciæ æquinoxialis regio; cortex ex arbore SIMAROUBA apud incolas nuncupatâ; ut Macer, ſic ille nobis eſt exoticus; parem jam multis abhinc annis apud nos, quàm apud Guianenſes, effectum conſtanter præſtat; color ei ex albo flaveſcens, nullus odor, ſapor ſubamarus, lenteſcentibus fibris conſtans, candido, leviſſimo inſipidoque radicum, ſtipitum truncique ligno hærens à quo facilè ſeparatur. Decoctus primùm ad unciam unam aut ſemiſſem in minimâ aquæ copiâ, ſic apud nos ut in Guianâ propinatus, vomitus ſæpè, incommodoſque ferè ſemper ſudo-

res, & majora nonnunquam feri fanguinifque profluvia promovit, quo factum eft ut pænè oblivioni datum fit; fed correctis dofibus experientia rerum magiftra falubritatis punctum attigit. Corticis minutim fecti drachmas duas in aquæ libris duabus ad tertiæ humiditatis confumptionem decoque, decocti in dofes quatuor divifi unam tertiá quâque horâ tepidam propina, vel corticis aut ligni pulveratorum drachmam femiffem in aquæ puræ unciis duabus dilutam, aut cum adianti fyrupo in bolum redactam pro unâ dofi, horâ opportunâ præbe, repetitis hujus medicaminis fub quâlibet formâ dofibus ad integram ufque fanationem. Perficitur illa abfque ullo decocti potûs faftidio, ullâ per vomitum, vel per feceffum evacuatione; fedantur tamen unius diei fpatio dolorum cruciatus, redit citò fomnus, urinæ fiunt copiofiores & limpidæ, rariores evadunt evacuationes, fæcum odor fœtidus ceffat, color immutatur, è liquidis incraffefcunt, cibos æger appetit, & brevi reficitur.

I V.

ADMIRANDÆ virtutis caufam fifcitaris; in ipfâ Guianei corticis cum fpafmodici inteftinorum motûs ratione reperies. Hic præternaturalis habetur, nonnifi quia vel citatior, vel irregularis, nec voluntati obtemperat, mero fucci nervei vitio, cujus non modo depravationem corrigendi, fed & motûs frequentiam coërcendi Gummi-refinofæ Simaroubæ partes vim habent. Quid contra morbi facri, hyftericæ & melancholicæ affectionum convulfivos motus aliud præftare valent celebrata medicamenta Vifci arborum, Pœoniæ, Aparines ac Gallii pulveres aut decocta? Quove tendunt leviter narcotica, Croci filamenta, Cynogloffi radix, Lactucæ fylveftris folia, Papaverum capita, & Hyofcyami albi femina? fi convulfivos illa cæterarum corporis partium motus fiftant, quidni & inteftinorum? id Simaroubæ peculiare eft præ cæteris, ut dum illa convulfivos motus curant, functiones alias lædant; his falvis, illos folus Guianeus cortex fanat: immò dum inteftinis in decocto propinatus Balfamum fuppeditat, ftomachum etiam immoderatis alvi fluxibus debilitatum corroborat, ciborum appetentiam excitat, eorumque digeftioni amaris, incifivifque partibus favet, nec-non & erofæ inteftinorum membranæ interiori fublatum ab acrioribus excrementis mucum reftituit. Novo ergo efficaciffimoque medicamine fimplicium claffis hoc cortice locupletior fiet, cum fingulari virtute antifpafmodica, ftomachica, narcoticave vulgaria præcellat, cùm aftringentia longè fuperet, quæ non impunè fluentibus hæmorrhoidibus aut mulierum catameniis interiùs præbentur, feliciterque haufto Simaroubæ decocto, ceffante noxio alvi fluxu evacuanda, fluentiaque cætera liberè ac fecurè eliminentur; unde & antihyftericâ vi plerumque pollere pluribus experimentis probatum eft. Abfit tamen ne Empiricorum more hoc unicum efficax certò remedium univerfi generis alvi fluxibus, convulfivifque motibus pronuntiemus: cùm ferobiliofas, mucofas, fanguinolentafque ex cancrofo inteftinali ulcere, vel ex pulmonum abdominifque abfceffu excretiones curatu impoffibiles bonâ fide agnofcamus. Naturali medicaminis efficaciæ unum addamus ad perfectam ægri curationem obfervandum neceffariò, nempè & in ejus quâcumque aliâ inveteratâ excretione ufu applicando prudentiam, & in arboris cortice aut ligno eligendo, & in eo decocti vel pulveris formâ adminiftrando, pro variâ ægrorum ægritudinumque ratione, necnon de dofi præfiniendâ temerè non ftatuendum, cùm evacuatis jam ftomachi primarumque viarum fordibus factum mitiùs malum femidrachmæ ligni pulverati uni vel alteri dofi quandoque cedat, & contra accedente cacochymiâ ad fæva morbi fymptomata nonnifi pluribus repetitis decocti corticis dofibus vincatur.

V.

PRÆSENTANEORUM medicaminum ea eſt ſors, ut in ſcænam medicam vix proferantur, quin innumeris telis oppugnentur; patentis efficaciæ laus perſæpè ſubdolis rationibus minuitur : ſic non ſine conviтiis Cortex Peruvianus, felicem ſibi aditum in ſimplicium medicamentorum familiam fecit. Cognitâ jam Ipecacuanhæ virtute, ſi non inutilem, tantùm, ſaltem ei ſuccedaneum concedunt eſſe Simaroubam, nullo utriuſque facto agendi diſcrimine, nullâque obſervatâ alvi fluxuum differentiâ. Dyſenterias vel ab infarcto ſtomacho, vel ab obſtructis meſenterii aut inteſtinorum glandulis excretiones vomitu curare Braſilianæ radici detur; cortici Guianeo ſeroſobilioſos, ſanguinolentos, mucoſoſque alvi fluxus à continuo inteſtinorum convulſivo motu inveteraſcentes, illæſâ ſtomachi functione & abſque morſu ſedando ſanare concedatur. Spaſmodicis inteſtina motibus affici poſſe quis neget, frequenti excretorum præcipitatione, viſcerum torminibus, recti teneſmo, ſymptomatumque ſubitâ poſt hauſtum medicaminis anodyni potum ceſſatione convincatur, ſi novam hanc proximam diarrhϾ fluxûſque hepatici cauſam agnoſcere nemini non licet; quidni ſoli exotico medicamini tribuendum, quod à noſtratibus antiſpaſmodicis obtineri pariter non poterit? horum uſu levamen certò, raró ſanationem perfectam conſequeris; horum inefficacia remedium præſtantiori virtute præditum deſiderari hactenus probavit. Nec primæ, nec alteri, nec tertiæ doſi nonnunquam malum cedere objicient fortè, nonnullaque aliquoties redire morbi ſymptomata, ac indureſcentia, curationis initio, excrementa interdum adhuc liqueſcere & cruentari : quid hâc in re occurrit, quod in probatiſſimi cujuſcunque remedii uſu non accidat, ſi abſque regimine adminiſtretur? & licet unicâ Guianei corticis decocti aut pulveris doſi etiam rebelles diarrhœas ſanatas eſſe compertum ſit, nùm minoris ideo habendus, ſi nonniſi aliquando quartæ aut ſextæ doſis portione morbum vicerit? Diarrhœâ aut dyſenteriâ pluribus à menſibus vel ab annis laborantium majorem numerum hoc medicamine incolumitatem citius certiuſque quàm ab ullo quolibet alio recuperaſſe ſufficit, idque abſque ullo faſtidio, ſalvis cæteris functionibus, & ſine ullo futuri aliûs incommodi periculo.

Ergo inveteratis alvi fluxibus SIMAROUBA.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus-Auguſtus Adet.

M. Jacobus Barbeu du Bourg, Regiæ Scientiarum Academiæ Stokholmienſis Socius & Chirurgiæ Profeſ. deſignatus.

M. Joannes-Jacobus Meſſence.

M. Carolus-Franciſcus-Theroulde de Touloufe de Vallun, Eques.

M. Anna-Carolus Lorry.

M. Bernardus-Nicolaus Bertrand.

M. Camillus Falconet, Saluberis Conſilii Regii Socius, & è Regiâ Numiſmatum Academiâ.

M. Hyacinthus-Theodorus Baron, Antiquus Facultatis Decanus.

M. Jacobus-Benignus Winſlow, Antiquior Scholæ Magiſter, Cenſor Regius, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiæque Societatis Berolinenſis Socius, Teutonicæ Linguæ Regius Interpres, & in Horto Regio Anatomes ac Chirurgiæ Profeſſor Antiquus.

Proponebat Pariſiis GUILLELMUS FUMÉE, Bajocæus, Doctor Medicus Cadomenſis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1758, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Med. Typogr. 1758.